

РЕПУБЛИКА
СРБИЈА

ИФ
1201/2019

ПОВЕРЕНИК ЗА
ЗАШТИТУ
РАВНОПРАВНОСТИ

бр. 07-00-643/2019-02 датум: 22. 12. 2020.

МИШЉЕЊЕ

Мишљење је донето у поступку поводом притужбе Драгана Жебељана из Београда против Министарства унутрашњих послова, Катарине Томашевић, саветнице министра и Предрага Марића, помоћника министра и начелника Сектора за ванредне ситуације. У притужби је наведено да је саветница министар одбила да да сагласност за стручно усавршавање и оспособљавање подносиоца притужбе за обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године у Москви и да је затражила од начелника Сектора за ванредне ситуације да име подносиоца притужбе избаци са списка запослених за ову обуку. Даље је наведено да је начелник Сектора послушао наредбу саветнице министра и сачинио нови акт са предлогом запослених без имена подносиоца притужбе на који је саветница министар дала сагласност. У изјашњењу Министарства унутрашњих послова је наведено да је Кабинет министара дао сагласност на предлог начелника Сектора за ванредне ситуације, као и да је одлука да подносилац притужбе не буде на списку запослених за обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ донета на нивоу Сектора за ванредне ситуације, а не на нивоу Кабинета. У изјашњењу начелника Сектора за ванредне ситуације потврђено је да је одлука да подносилац притужбе не буде на списку запослених за обуку донета на нивоу Сектора, а ради организације несметаног процеса рада с обзиром да су неки од запослених у периоду трајања обуке били ангажовани на другим обукама, неки су користили право на годишњи одмор, док је подносилац притужбе у априлу 2019. године био на обуци у оквиру Министарства и у септембру користио четири дана неплаћеног одсуства. У току поступка је утврђено да је Министарство унутрашњих послова доказало да је Кабинет министара дао сагласност на предлог одлуке о запосленима за стручну обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“, као и да је одлука да подносилац притужбе не буде упућен на ову обуку донета на нивоу Сектора за ванредне ситуације, а не на нивоу Кабинета министара. На основу утврђених чињеница и околности и применом правила о терету доказивања, у току поступка је утврђено и да уз изјашњење начелника Сектора за ванредне ситуације нису достављени докази да постоји оправдан разлог да подносилац притужбе не буде упућен на ову обуку, нити докази којима се оспорава постојање узрочно-последичне везе између чланства подносиоца притужбе у синдикату и одлуке да он не буде упућен на стручну обуку. Због свега наведеног, Повереник је дао мишљење да је неупућивањем подносиоца притужбе на стручну обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године у Москву, Министарство унутрашњих послова ставило подносиоца притужбе у неповољнији положај на основу личног својства – чланство у синдикалној организацији, чиме је повредило одредбе чл. 6. и 16. Закона о забрани дискриминације и члана 18. Закона о раду. Због свега наведеног Повереник је Министарству унутрашњих послова и Сектору за ванредне ситуације дао препоруку да убудуће приликом избора запослених за обуку ради стицања и унапређења знања, вештина и ставова, избор запослених се врши на основу објективних критеријума и исказаних потреба организационих јединица, без неоправданог прављена разлике међу кандидатима на основу њиховог стварног или претпостављеног личног својства, као и да организује обуку на нивоу начелника и руководиоца у Сектору за

ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова на тему дискриминације и заштите од дискриминације у области рада и запошљавања.

1. ТОК ПОСТУПКА

1.1. Поверенику за заштиту равноправности обратио се притужбом и допуном притужбе Драган Жебељан из Београда против Министарства унутрашњих послова, Катарине Томашевић, саветнице министра и Предрага Марића, помоћника министра и начелника Сектора за ванредне ситуације, због дискриминације на основу чланства у синдикалној организацији.

1.2. Драган Жебељан је у притужби, између осталог, навео:

- да је запослен у Министарству унутрашњих послова и да се последњих десет година бави синдикалним радом и активизмом;
- да као представник синдиката заступа више запоселних пред разним државним органима као што су јавна тужилаштва, Уставни суд, управни и други судови, Заштитник грађана, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, као и Повереник за заштиту равноправности;
- да је Српско-руски центар у Нишу упутио допис број 191-01 од 29. јула 2019. године Сектору за ванредне ситуације МУП са захтевом да овај сектор определи десет запоселних за стручно усавршавање по Плану обуке и професионалног усавршавања специјалиста у области реаговања на ванредне ситуације у Русији. Усавршавање је било предвиђено и спроведено у Академији цивилне заштите МЧС Русије у Москви по програму „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године.
- да је запослен на радном месту Инспектор за пројектовање, контролу и извиђање минско експлозивних средстава НУС у Одељењу за неексплодирана убојна средства НУС у Управи за ватрогасно спасилачке јединице и цивилну заштиту Сектора за ванредне ситуације МУП;
- да га је колега Милан Крстић из Одељења за НУС телефонским путем обавестио да је планиран за стручно усавршавање у Москву, да донесе скенирану копију прве стране пасоша на којој се виде лични подаци како би га проследило „међународној сарадњи“, као и да је наредног јутра колеги доставио копију пасоша;
- да је његов планирани годишњи одмор, због преклапања са стручним усавршавањем у Москви, померен и да је одређен нови термин одмора од 26. августа до 15. септембра 2019. године, као и да му је сугерисано да пар дана пре пута буде у Београду како би обавио одређене формалности пре пута (извадио лекарско уверење, купио путно осигурање и задужио нову униформу);
- да је 23. августа 2019. године начелнику Одељења, на његов захтев на службену мејл адресу послао скенирану страну путне исправе како би је проследио Одељењу за међународну сарадњу;
- да су за стручно усавршавање планирано седморо запослених из Сектора за ванредне ситуације и да је списак ових лица, међу којима је и он, био саставни део документа

Информација за службено путовање од 30. јула 2019. године; да је предлагач учесника начелник Управе за ВСЈ и ЦЗ Горан Николић, а одобрава помоћник министра – начелник сектора Предраг Марић. Да су остала три учесника стручног усавршавања припадници Дирекције полиције према предлогу директора полиције.

- да је од шефице Одељења Јасне Ћирић, обавештен да треба да прибави лекарско уверење, због чега се вратио раније са одмора и да је 3. септембра 2019. године прибавио лекарско уверење и фотографију уверења доставио шефици преко Вибер апликације;
- да је 10. септембра 2019. године позван да преузме нову униформу Цивилне заштите, коју није преузео јер је израђен број већи, па је договорено да следећег дана из магацина донесу другу униформу одговарајућег броја;
- да је 11. септембра 2019. године у телефонском разговору са начелником одељења обавештен да из кабинета министра није добио сагласност за одлазак у Москву на стручно оспособљавање и усавршавање;
- да је Катарина Томашевић одбила да потпише сагласност за претходно дат списак од десет лица који су планирани за стручно усавршавање и оспособљавање у Москву, као и да је затражила од начелника сектора за ванредне ситуације Предрага Марића да исправи акт и име Драгана Жебељана избаци са списка, након чега ће потписати списак;
- да је начелник Предраг Марић послушао наредбу Катарине Томашевић и сачинио нови акт 09 број 671/19-3 од 9. септембра 2019. године под називом предмета „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године, Москва, Руска Федерација – допуна одобрења“. Да је одобрење садржало девет имена и да је Катарина Томашевић потписала одобрење.

1.3. У прилогу притужбе достављени су: 1) предлог коришћења годишњег одмора у одељењу за НУС; 2) пријава одсуства због коришћења годишњег одмора; 3) потврда о здравственом стању због пута у Русију; 4) допуна одобрења учешћа представника СВС за одлазак у Русију број 671/19-3 од 9. септембра 2019. године; 5) информација за службено путовање од 30. јула 2019. године; 6) акт Српско-руског центра број 191-01 од 29. јула 2019. године; 7) акт Српско-руског центра број 192-01 од 30. јула 2019. године; 8) акт Дирекције полиције 10366/19-2, 3, 4 од 12. августа 2019. године; 9) акт СВС Управе за ВСЈ и ЦЗ 09 број 302 од 20. августа 2019. године; 10) реверс задужења специјалне униформе за пут у Русију на име Драган Жебељан, 11) извод из електронске поште од 23. августа 2019. године.

1.4. У допуни притужбе Драгана Жебељана, између осталог, наведено је:

- да свака синдикална организација води за своје потребе евиденцију о синдикалној припадности, односно послодавац је у законској обавези да за потребе синдиката од члана обуставља чланарину уз достављену приступницу. Синдикат полиције Слога нема евиденцију да су колеге и колегинице које су биле на списку за одлазак на стручно усавршавање у Москву чланови Синдиката полиције Слога. Министарство унутрашњих послова може дати информацију да ли се неком од запоселних који су упућени на стручно усавршавање одбија чланарина у синдикалним организацијама МУП-а.
- да га је за усавршавање у Москви најпре предложила шефица одсека Јасна Ћирић, па затим начелник одељења чији је предлог прихватио и начелник Сектора за ванредне ситуације Предраг Марић, који је тражио сагласност Катарине Томашевић;

- да га је „надређени руководиоца“ усмено питао зашто је „на црној листи“ и „у каквом је сукобу са Кабинетом министра“;
- да Катарину Томашевић лично не познаје и да је никад није срео, као и да сматра да „све што постоји, а што би можда било проблематично, из мог угла гледања је мој синдикални рад који се врху МУП-а не допада“.

1.5. Повереник за заштиту равноправности спровео је поступак у циљу утврђивања правно релевантних чињеница и околности, у складу са чланом 35. став 4. и чланом 37. став 2. Закона о забрани дискриминације¹, па је од министра унутрашњих послова, Небојше Стефановића и Катарине Томашевић и Предрага Марића затражено да се изјасне о наводима притужбе.

1.6. Уз изјашњење министра Небојше Стефановића достављено је и изјашњење помоћника министра Предрага Марића. Изјашњење саветнице министра Катарине Томашевић није достављено ни у прилогу изјашњења министра, ни засебно иако је захтев за изјашњење достављен на адресу Министарства унутрашњих послова заједно са захтевима министру Стефановићу и помоћнику министра Марићу.

1.7. У изјашњењу министра, Небојше Стефановића, између осталог, наведено је:

- да је процедура приликом реализације програма „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године остварена сагласно поступку који је униформан за све међународне активности које се реализују у овом министарству, а који је уређен инструктивним актом број: 01-2552/15-3;
- да је Кабинету министра унутрашњих послова достављен Предлог начелника Сектора за ванредне ситуације 09 број 671/19-3 од 9. септембра 2019. године ради учешћа представника Сектора за ванредне ситуације на „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“, који је поред података о циљу и трошковима предметне обуке садржао предлоге представника Министарства за учешће на обуци. Кабинет министра се сагласио односно одобрио реализацију ове међународне активности.
- да је поводом притужбе Драгана Жебељана затражено изјашњење начелника Сектора за ванредне ситуације који је, између осталог указао да је опредељивање представника сектора на наведени програм обуке организовано на начин да одсуство радника од две недеље не ремети процес рада поготово имајући у виду сложеност послова као и недовољан број запослених који се баве предметном облашћу;
- да би се обезбедио минимум процеса рада с обзиром да су запослени у Одељењу за неексплодирана убојна средства у Сектору за ванредне ситуације били ангажовани на обуци специјалистичких тимова за спасавање на води и под водом, да су неки од запослених били на коришћењу годишњих одмора, а да су запослени који дужи временски период обављају послове заштите од неексплодираних убојних средстава предложени за упућивање на предметну обуку и да се самим тим није могао обезбедити минимум процеса рада, узето је у обзир да је Драган Жебељан био у априлу 2019. године на Основном курсу за контрадиверзиону заштиту која се спроводи у оквиру Министарства унутрашњих послова, те да је у септембру користио четири дана неплаћеног одсуства, донета је одлука на нивоу Сектора за ванредне ситуације да он настави са радом, односно да обавља послове свог радног места;
- начелник Сектора за ванредне ситуације је посебно указао да предметна обука није обавезна за запослене у Сектору за ванредне ситуације нити представља услов за

¹ „Службени гласник РС“, број 22/09

обављање послова заштите од неексплодираних убојних средстава, као и да се у овом случају не може говорити о дискриминацији ни по једном основу с обзиром да је Драган Жебељан у претходном периоду био на потребним обукама везаним и предвиђеним као посебан услов радног места;

- да је, према проценама непосредног руководиоца Драгана Жебељана, неопходно да се Драган Жебељан преваходно усавршава обављањем теренских послова и упућивањем на курсеве и обуке који су предвиђени у оквиру МУП-а и који су процењени од компетентних лица у овој области као обавезујући и неопходни;
- да, сходно наведеном, узимајући у обзир високоризичну врсту посла којима се баве запослени на пословима заштите од неексплодираних убојних средстава као и омогућавање несметаног процеса рада и ради очувања безбедности и здравља грађанки и грађана, није учињена дискриминација Драгана Жебељана на основу чланства у синдикалној организацији.

1.8. У изјашњењу помоћника министра и начелника Сектора за ванредне ситуације, Предрага Марића, између осталог, наведено је:

- да је учешће представника Сектора за ванредне ситуације на програму „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године у организацији Српско-руског хуманитарног центра, и организује се тако да одсуство радника од две недеље не ремети процес рада поготово имајући у виду сложеност послова и хитност у поступању у заштити становништва од неексплодираних убојних средстава, као и недовољан број запоселних који се баве предметном облашћу;
- да су запослени у Одељењу за неексплодирана убојна средства у Сектору за ванредне ситуације били ангажовани на обуци специјалистичких тимова за спасавања на води и под водом, да су неки од запоселних били на коришћењу годишњих одмора а да су запослени који дужи временски период обављају послове заштите од неексплодираних убојних средстава предложени за упућивање на предметну обуку и да се самим тим није могао обезбедити минимум процеса рада. Да је је Драган Жебељан у априлу 2019. године био на Основном курсу за контрадиверзиону заштиту која се спроводи у оквиру МУП-а и да је у септембру користио четири дана неплаћеног одсуства. На основу наведеног је донете одлука на нивоу Сектора за ванредне ситуације да Драган Жебељан „настави са радом односно да обавља послове свог радног места“.
- да предметна обука није обавезна за запоселне у Сектору за ванредне ситуације нити представља услов за обављање послова заштите од неексплодираних убојних средстава;
- да је Драган Жебељан у претходном периоду био на потребним обукама везаним и предвиђеним као посебан услов радног места и да је, према проценама његових непосредних руководилаца, неопходно да се преваходно усавршава обављањем теренских послова и упућивањем на курсеве и обуке који су предвиђени у оквиру МУП-а и који су процењени од компетентних лица у овој области као обавезујући и неопходни;
- да сматра да, узимајући у обзир високоризичну врсту посла и омогућавање несметаног процеса рада, није учињена дискриминација Драгана Жебељана на основу чланства у синдикалној организацији.

2. ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ

2.1. Увидом у преглед коришћења годишњег одмора за 2019. годину за Одељење за НУС, утврђено је да је планирано да Драган Жебељан користи годишњи одмор у периоду од 2. до 20. септембра 2019. године (15 дана). Даље је утврђено да се на списку за коришћење годишњег одмора из овог одељења налазе још и Михаило Маринковић, Јасна Ћирић, Небојша Капларевић, Јовица Мијајловић, Милан Крстић и Драгић Рабреновић. Даље је утврђено да је од наведених запослених за пут на обуку у Москву било предложено двоје: Јасна Ћирић и Драган Жебељан.

2.2. Увидом у документа са насловом „пријава одсуства“, утврђено је да је Драгану Жебељану начелник управе Горан Николић 20. августа 2019. године одобрио коришћење годишњег одмора за 2019. годину у трајању од петнаест дана у периоду од 26. августа до 13. септембра 2019. године, и да се на посао јави 15. септембра 2019. године.

2.3. Увидом у Потврду о здравственом стању за лица која одлазе у иностранство Завода за здравствену заштиту радника Министарства унутрашњих послова, утврђено је да је потврда издата 3. септембра 2019. године на име Драган Жебељан.

2.4. Увидом у допис Сектора за ванредне ситуације 09 број 671/19-3 од 9. септембра 2019. године упућен Кабинету министра са називом „Учешће представника Сектора за ванредне ситуације на „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“, у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године, Москва, Руска Федерација – допуна одобрења“, утврђено је да Српско-руски хуманитарни центар у оквиру реализације програма за преквалификацију и усавршавање запослених у хитним службама, организује обуку стручњака на наведену тему и то за десет припадника Сектора за ванредне ситуације. Даље је утврђено да је наведена обука у складу са Програмом стручног усавршавања полицијских службеника МУП-а за 2019. годину. Циљ наведене обуке је професионално усавршавање вештина десет стручњака – пиротехничара који се баве заштитом од неексплодираних убојних средстава, безбедним руковањем експлозивним материјалима као и претрагом терена и класификацијом експлозивних предмета уз прописане мере безбедности. Даље је увидом у допис утврђено да начелник Сектора за ванредне ситуације предлаже да министар одобри да представници МУП-а на овој обуци буду: Ненад Стојић, Зоран Руман, Мирољуб Савић (сви представници Дирекције полиције) и представници Сектора за ванредне ситуације: Јасна Ћирић, Милан Костадиновић, Пеђа Лекић, Микаило Думић, Душан Николић и Срђан Стојановић – укупно девет представника. Сагласност је својим потписом дала саветница министра Катарина Томашевић.

2.5. Увидом у фотокопију прве стране дописа Сектора за ванредне ситуације „Информације за службено путовање“ од 30. јула 2019. године, утврђено је да је начелник Управе за ВСЈ и ЦЗ Горан Николић за обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ од 16. до 29. септембра 2019. године у Москви, Русија, предложио седам кандидата међу којима је и Драган Жебељан.

3. МОТИВИ И РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ МИШЉЕЊА

3.1. Повереник за заштиту равноправности је приликом одлучивања у овом предмету имао у виду наводе из притужбе и изјашњења, доказе који су приложени, као и релевантне правне прописе у области заштите од дискриминације.

Правни оквир

3.2. Повереник за заштиту равноправности је установљен Законом о забрани дискриминације² као самосталан државни орган, независан у обављању послова утврђених законом. Одредбама члана 33. Закона о забрани дискриминације прописана је надлежност Повереника за заштиту равноправности. Једна од основних надлежности Повереника јесте да прима и разматра притужбе због дискриминације, даје мишљења и препоруке у конкретним случајевима дискриминације и изриче законом утврђене мере. Поред тога, Повереник је овлашћен да предлаже поступак мирења, као и да покрене судске поступке за заштиту од дискриминације и подноси прекршајне пријаве због аката дискриминације прописаних антидискриминационим прописима. Повереник је, такође, овлашћен да упозорава јавност на најчешће, типичне и тешке случајеве дискриминације и да органима јавне власти препоручује мере за остваривање равноправности³.

3.3. Устав Републике Србије⁴ забрањује сваку дискриминацију, непосредну или посредну, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичног или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости, психичког или физичког инвалидитета.

3.4. Закон о забрани дискриминације дефинише дискриминацију као свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу и чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Одредбама члана 6. овог закона прописано је да непосредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији поожај. Чланом 16. став 1. забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, **на стручно усавршавање** и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености.

3.5. Одредбама члана 18. Закона о раду⁵ забрањена је непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење, као и запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидитет, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство. Непосредна дискриминација, у смислу овог закона, јесте свако поступање узроковано неким од основа из члана 18. овог закона којим се лице које тражи запослење, као и запоселни, ставља у неповољнији положај у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији (члан 19. став 1.). Одредбама члан 20. овог закона прописано је да је дискриминација из члана 18. овог закона забрањена у односу на: 1) услове за запошљавање и избор кандидата за обављање

² Закон о забрани дискриминације, члан 1. став 2.

³ Закон о забрани дискриминације, члан 33.

⁴ Устав Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06)

⁵ „Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење

одређеног посла; 2) услове рада и сва права из радног односа; 3) образовање, оспособљавање и **усавршавање**; 4) напредовање на послу; 5) отказ уговора о раду.

3.6. Одредбама члана 131. Закона о полицији⁶ прописано је да обука запослених у Министарству, у смислу овог закона, а у сврху каријерног развоја, подразумева стицање и унапређење знања, вештина и ставова са циљем повећања ефикасности и ефективности у обављању полицијских и других унутрашњих послова. Обука из става 1. овог члана спроводи се у организацији организационе јединице надлежне за послове управљања људским ресурсима и планира се и реализује кроз стручно оспособљавање и усавршавање, на основу исказаних потреба организационих јединица Министарства, као и на основу резултата добијених системом оцењивања. Стручно оспособљавање реализује се путем основне полицијске обуке, специјалистичке обуке, обуке за ниво руковођења и полицијске обуке основног нивоа. Стручно усавршавање запослених планира се и реализује у складу са програмом стручног усавршавања и у оквиру других облика стручног усавршавања.

Анализа навода из притужбе и изјашњења и достављених прилога са аспекта антидискриминационих прописа

3.7. Имајући у виду садржину притужбе, као и надлежност Повереника за заштиту равноправности, у конкретном случају потребно је испитати да ли је Министарство унутрашњих послова кроз поступање својих запослених, начелника Сектора за ванредне ситуације Предрага Марића и саветнице министра Катарине Томашевић, ставило у неповољнији положај подносиоца притужбе Драгана Жебељана у односу на друге запослене из Сектора за ванредне ситуације који су предложени за стручно усавршавање у Москви а на основу чланства у синдикалној организацији, конкретно у Синдикату полиције „Слога“.

3.8. Да би се одговорило на питање да ли је у конкретном случају поступање Министарства унутрашњих послова било супротно одредбама Закона о забрани дискриминације, важна је и примена правила о прерасподели и пребацивању терета доказивања из члана 45. Закона о забрани дискриминације. Према овом правилу, у конкретном случају, подносиоца притужбе треба да учини вероватним да је Министарство извршило акт дискриминације, а уколико то учини, терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнаких права и обавеза, лежи на Министарству. Наиме, према подацима из притужбе и изјашњења неспорно је да Министарство унутрашњих послова није одобрило да Драган Жебељан оде на обуку, односно стручно усавршавање у Москву. Међутим, да би поступање Министарства унутрашњих послова било дискриминаторно потребно је утврдити да ли је засновано на личном својству Драгана Жебељана.

3.9. Стога, приликом разматрања да ли је подносиоца притужбе учинио вероватним акт дискриминације, Повереник за заштиту равноправности је анализирао пре свега наводе притужбе да је Драган Жебељан био на списку запослених који су предложени за стручно усавршавање у Москви, да је прошао потребне припреме за пут у иностранство (лекарски преглед, промена распореда коришћења годишњег одмора, задуживање нове униформе), као и да је једини члан Синдиката полиције „Слога“ од седморо запослених из Сектора за ванредне ситуације који су предложени за пут и који су прошли обуку.

3.10. Сагласно свему наведеном, Повереник за заштиту равноправности констатује да је акт дискриминације учињен вероватним, у смислу члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, стога терет доказивања да у овом случају није повређено начело једнакости сноси Министарство унутрашњих послова. У складу са тим, Повереник за заштиту равноправности ценио је да ли чињенице и докази које је Министарство унутрашњих послова понудило пружају довољно основа за закључак да подносилац притужбе није упућен на обуку и стручно усавршавање у Москву због чланства у синдикату.

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18

3.11. Повереник је анализирао наводе из изјашњења Министарства да је Кабинету министра унутрашњих послова достављен Предлог начелника Сектора за ванредне ситуације 09 број 671/19-3 од 9. септембра 2019. године ради учешћа представника Сектора за ванредне ситуације на обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“, који је поред података о циљу и трошковима предметне обуке садржао предлоге представника Министарства за учешће на обуци, као и да се Кабинет министра сагласио односно одобрио реализацију ове међународне активности. Увидом у фотокопију дописа Сектора за ванредне ситуације 09 број 671/19-3 од 9. септембра 2019. године, која је достављена у прилогу притужбе, потврђени су наводи из изјашњења министра и утврђено је да је на предлог Сектора за ванредне ситуације, својим потписом сагласност дала и Катарина Томашевић. Такође, наводе из изјашњења министра да је одлука да Драган Жебељан не буде упућен на стручну обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у Москву донета на нивоу Сектора за ванредне ситуације, потврђени су наводима из изјашњења начелника Сектора за ванредне ситуације Предрага Марића.

3.12. С обзиром на све наведено, Повереник је става да је Министарство унутрашњих послова доказало да је Кабинет министра дао сагласност на предлог одлуке о запосленима за стручну обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“, као и да је одлука да подносилац притужбе не буде упућен на ову обуку донета на нивоу Сектора за ванредне ситуације, а не на нивоу Кабинета министра.

3.13. Повереник је даље анализирао наводе из изјашњења начелника Сектора за ванредне ситуације да је на одлуку о учешћу представника Сектора за ванредне ситуације на обуци „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ утицала потреба да се рад у сектору организује тако да одсуство радника од две недеље не ремети процес рада, као и „да су запослени у Одељењу за неексплодирана убојна средства у Сектору за ванредне ситуације били ангажовани на обуци специјалистичких тимова за спасавања на води и под водом, да су неки од запослених били на коришћењу годишњих одмора а да су запослени који дужи временски период обављају послове заштите од неексплодираних убојних средстава предложени за упућивање на предметну обуку и да се самим тим није могао обезбедити минимум процеса рада; да је Драган Жебељан у априлу 2019. године био на Основном курсу за контрадиверзиону заштиту која се спроводи у оквиру МУП-а и да је у септембру користио четири дана неплаћеног одсуства“. Неспорно је да начелник Сектора за ванредне ситуације, односно Министарство као послодавац, има право и обавезу да обезбеди минимум процеса рада и да стручно усавршавање запослених организује тако да се не занемарују обавезе и послови Министарства унутрашњих послова и не ремети процес рада. Међутим, уз изјашњење начелника Сектора нису достављени докази који потврђују наводе да је због организације процеса рада постојала потреба да Драган Жебељан не отпутује на стручно усавршавање и „настави са радом односно да обавља послове свог радног места“. Нису достављени докази да су запослени били ангажовани на обуци специјалистичких тимова за спасавања на води и под водом, да су неки од запослених били на коришћењу годишњих одмора, као ни да је Драган Жебељан био у току 2019. године на стручном усавршавању док су у Москву на обуку послати запослени Сектора који нису у 2019. години или раније били на сличним обукама. У достављеном изјашњењу нису оспорени наводи притужбе да је Драган Жебељан био предложен за ову обуку и да је крајем августа и почетком септембра 2019. године био укључен у припреме за путовање у иностранство, међутим нису достављени докази који би указали да постоје оправдани разлози да ради несметаног процеса рада, од свих предложених запослених за ову обуку на њу не оде Драган Жебељан. Наиме, уз изјашњење начелника Сектора за ванредне ситуације, као и изјашњење министра, нису достављени прилози који би представљали доказе и потврдили било које наводе из изјашњења.

3.14. Повереник је посебно анализирао наводе притужбе да је Драган Жебељан члан Синдиката полиције „Слога“ а да остали запослени Сектора за ванредне ситуације који су упућени на обуку у Москву нису чланови овог синдиката, као и предлог притужбе да Министарство достави доказе уколико су ови запослени чланови неког другог синдиката. Овим

наводима подносилац притужбе је учинио вероватним да је различито поступање према њему у односу на запослене који су упућени на обуку у узрочно-последичној вези са његовим чланством у Синдикату полиције „Слога“. Чланство Драгана Жебељана у Синдикату полиције „Слога“ познато је Поверенику с обзиром на ранија обраћања Драгана Жебељана и Синдиката полиције „Слога“ ради заштите од дискриминације. Министарство није одговорило на предлог притужбе да као послодавац може потврдити да ли су запослени који су упућени на обуку у Москву чланови неког другог синдиката или не. Као што је претходном анализом указано, изјашњењем начелника Сектора за ванредне ситуације није доказано да постоји оправдан разлог да Драган Жебељан не буде упућен на стручну обуку у Москву, нити су достављени докази којима се оспорава постојање узрочне везе између чланства Драгана Жебељана у Синдикату полиције „Слога“ и одлуке да он не буде упућен на стручну обуку.

3.15. На основу утврђених чињеница и околности и применом правила о терету доказивања прописаном у члану 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, Повереник констатује да Министарство унутрашњих послова није доставило доказе који указују да постоје оправдани разлози због којих Драган Жебељан није упућен на стручну обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у Москву, као ни доказе који оспоравају постојање узрочне везе између ове одлуке Министарства и чланства Драгана Жебељана у Синдикату полиције „Слога“. У складу са свим наведеним, Повереник констатује да су у конкретном случају повређене одредбе чл. 6. и 16. Закона о забрани дискриминације а у вези члана 18. Закона о раду.

4. МИШЉЕЊЕ

Неупућивањем Драгана Жебељана на стручну обуку „Основе безбедности при контакту са експлозивним предметима“ у периоду од 16. до 29. септембра 2019. године у Москву, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације је ставило Драгана Жебељана у неповољнији положај на основу личног својства – чланство у синдикалној организацији, чиме је повредило одредбе чл. 6. и 16. Закона о забрани дискриминације, а у вези члана 18. Закона о раду.

5. ПРЕПОРУКА

Повереник за заштиту равноправности препоручује Министарству унутрашњих послова и Сектору за ванредне ситуације да :

5.1. Убудуће приликом избора запослених за обуку ради стицања и унапређења знања, вештина и ставова, избор запослених врше на основу објективних критеријума и исказаних потреба организационих јединица, без неоправданог прављења разлике међу кандидатима на основу њиховог стварног или претпостављеног личног својства.

5.2. Организује обуку на нивоу начелника и руководиоца у Сектору за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова на тему дискриминације и заштите од дискриминације у области рада и запошљавања.

Потребно је да Министарство унутрашњих послова, обавести Повереника за заштиту равноправности о спровођењу ове препоруке у року од 30 дана од дана пријема мишљења са препоруком.

Сагласно члану 40. Закона о забрани дискриминације, уколико Министарство унутрашњих послова не поступи по препоруци у року од 30 дана, биће донето решење о изрицању мере опомене, против којег није допуштена жалба, а за случај да ово решење не спроведе,

Повереник за заштиту равноправности може о томе обавестити јавност преко средстава јавног информисања и на други погодан начин.

Против овог мишљења са препоруком није допуштена жалба нити било које друго правно средство, јер се њиме не одлучује о правима и обавезама правних субјеката.

Доставити:

- Драган Жебељан, Београд
- Министарство унутрашњих послова

